

Sygn. akt III AUa 1221/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Agata Pyjas - Luty
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma SSA Iwona Łuka-Kliszcz (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Dorota Stankowicz

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **R. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 czerwca 2012 r. sygn. akt VII U 1571/11

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 1221/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział VII Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną przez **R. J.** decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 14 lipca 2011 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy emeryturę od dnia 1 kwietnia 2011 r.

Jako okoliczności bezsporne Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawca R. J., ur. (...), wystąpił z wnioskiem o emeryturę w dniu 14 kwietnia 2011 r.

Nadto ustalił Sąd Okręgowy, że w okresie od dnia 24 września 1976 r. do 14 września 1979 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) we W. na stanowisku maszynisty koparki i pracował w tym charakterze. W okresie od dnia 19 listopada 1980 r. do 11 stycznia 1981 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) jako operator koparki w kraju, a od dnia 12 stycznia 1981 r. do 31 grudnia 1982 r. w tym samym charakterze w NRD. W okresie od dnia 2 lipca 1995 r. do 15 lutego 1986 r. wnioskodawca pracował w Przedsiębiorstwie (...) na

stanowisku maszynisty koparki. W okresie od dnia 2 stycznia 1995 r. do 30 lipca 1996 r. pracował w (...) sp. z o.o. na stanowisku operatora sprzętu budowlanego. Natomiast w okresie od dnia 1 października 1996 r. do 16 stycznia 1998 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) sp. z o.o. w charakterze operatora sprzętu, w okresie od dnia 16 lutego 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. pracował w Usługach (...) jako operator koparki.

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy poczynił w oparciu o zalegające w aktach dokumenty, w tym akta rentowe i osobowe wnioskodawcy, a także zeznania wnioskodawcy, które ocenił jako wiarygodne. Sąd Okręgowy podkreślił, że powyższe dowody zgodnie wskazują, iż w okresach od dnia 24 września 1976 r. do 14 września 1979 r., od dnia 19 listopada 1980 r. do 11 stycznia 1981 r., od dnia 12 stycznia 1981 r. do 31 grudnia 1982 r., od dnia 2 lipca 1984 r. do 15 lutego 1986 r., od dnia 2 stycznia 1995 r. do 30 lipca 1996 r., od dnia 1 października 1996 r. do 16 stycznia 1998 r. oraz od dnia 16 lutego 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca pracował jako operator koparki.

W tym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy przytoczył treść art. 32 i art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) i wywiódł, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego m.in. w art. 32 (tj. 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn), jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn (tj. co najmniej 15 lat) oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. co najmniej 25 lat dla mężczyzn i 20 lat dla kobiet). Wnioskodawca R. J. osiągnął wiek 60 lat oraz posiada ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym również ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu Okręgowego, do stażu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach należy bowiem zaliczyć zakwestionowane przez organ rentowy okresy zatrudnienia od dnia 24 września 1976 r. do 14 września 1979 r., od dnia 19 listopada 1980 r. do 11 stycznia 1981 r., od dnia 12 stycznia 1981 r. do 31 grudnia 1982 r., od dnia 2 lipca 1984 r. do 15 lutego 1986 r., od dnia 2 stycznia 1995 r. do 30 lipca 1996 r., od dnia 1 października 1996 r. do 16 stycznia 1998 r. oraz od dnia 16 lutego 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. We wszystkich tych okresach był on zatrudniony jako operator koparki, a zatem wykonywał prace wymienione w wykazie A dział V poz. 3 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r. Nr 8 poz. 43), gdzie ujęte są prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych. Przy czym Sąd Okręgowy stwierdził, że zarządzenie resortowe, w zakresie nie pokrywającym się powołanym rozporządzeniem Rady Ministrów, nie wyklucza uznania stanowisk pracy, na jakich był zatrudniony wnioskodawca za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach. Zarządzenie Ministra, jako akt prawny niższego rzędu, nie może być z nim sprzeczne i nie wywołuje w tym zakresie skutków prawnych. W konsekwencji Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki wymagane do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku w trybie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i uznał odwołanie za uzasadnione.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.. Zaskarżając go w całości zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wskazując na tak sformułowane zarzuty apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelujący podniósł, że postępowanie dowodowe ograniczające się do dopuszczenia dowodów ze szcążkowej dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy oraz jego zeznań, przy jednoczesnym braku wyjaśnienia charakteru zatrudnienia R. J. w spornych okresach od dnia 24 września 1976 r. do 14 września 1979 r. i od dnia 2 lipca 1984 r. do 15 lutego 1986 r. oraz zajmowanych wtedy stanowiskach pracy, nie dawało podstaw do ustalenia, że w ramach tych okresów zatrudnienia wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach. W zakresie tych okresów zatrudnienia brak jest jakichkolwiek, choćby pośrednich dowodów dokumentujących przebieg i charakter pracy wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wobec treści zawartych w apelacji zarzutów kwestionujących uznanie wnioskodawcy R. J. za pracę w szczególnych warunkach jedynie okresów zatrudnienia od dnia 24 września 1976 r. do 14 września 1979 r. i od dnia 2 lipca 1984 r. do 15 lutego 1986 r., a zatem tak zakreślonych granic zaskarżenia, przedmiot niniejszego postępowania ograniczył się do rozstrzygnięcia kwestii, czy praca wykonywana przez wnioskodawcę w tych okresach była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8 poz. 43 ze zm.) uprawniającą do obniżenia wieku emerytalnego w trybie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227, ze zm.).

Trafnie zarzucono w apelacji, że Sąd pierwszej instancji oceniając charakter spornych okresów zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 24 września 1976 r. do 14 września 1979 r. i od dnia 2 lipca 1984 r. do 15 lutego 1986 r., nie przeprowadził wszechstronnego postępowania dowodowego na tą okoliczność i nie dopuścił wszystkich dostępnych dowodów, w szczególności z akt pracowniczych (osobowych) wnioskodawcy, co znajduje odzwierciedlenie w ustaleniach faktycznych zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tych względów Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe i zwrócił się do Archiwum Państwowego o nadesłanie dokumentacji osobowej wnioskodawcy z Przedsiębiorstwa (...) we W. oraz Przedsiębiorstwa (...) we W. – (...) nr (...). Z dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy z Przedsiębiorstwa (...) we W. Oddział II L. – w szczególności z treści umowy o pracę z dnia 8 października 1976 r. oraz świadectwa pracy z dnia 11 września 1979 r. – wynika, że w okresie od dnia 24 września 1976 r. do 14 września 1979 r. wnioskodawca pracował w tym zakładzie pracy na stanowisku maszynisty koparki. Zaś stanowisko to zostało ujęte w wykazie A dział V pkt 3 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8 poz. 43), gdzie wśród prac maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych, pod poz. 1 wymienione są prace maszynistów robót ziemnych – maszynistów koparek i ładowarek jednonaczyniowych i wielonaczyniowych. Bez znaczenia są inne rodzaje kwalifikacji pracy na tych stanowiskach dokonane w resortowych wykazach prac w szczególnych warunkach. Wykazy te, będących załącznikami do zarządzeń właściwych Ministrów zostały wydane w oparciu o zawartą w § 1 ust. 2-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. regulację zobowiązującą właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze do ustalenia w podległych i nadzorowanych przez nich zakładach pracy wykazów stanowisk pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, oraz zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odesłanie do tychże przepisów. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 13 lutego 2002 r. (III ZP 30/01, OSNP 2002 nr 10, poz. 243) ta delegacja nie upoważniła do tworzenia sprzecznych z tym rozporządzeniem wykazów obejmujących stanowiska pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Upoważnienie dla właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych i centralnych związków spółdzielczych nie stwarzało ani podstawy prawnej do wydawania aktów nie pozostających w zgodności z powszechnie obowiązującym prawem, ani nie przewidywało możliwości wykraczania poza wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. (II UK 21/10, LEX nr 619638), dodatkowo podkreślając, że wykazy resortowe muszą być dostosowane do treści załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., w którym zawarty jest kompletny wykaz stanowisk pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Gdy zatem określają one tego rodzaju stanowiska pracy niezgodnie z załącznikiem do powołanego rozporządzenia, nie wywołują skutków przewidzianych w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wobec naprowadzonych wyżej ustaleń faktycznych oraz wywodów prawnych, jako nieuzasadnione okazały się zarzuty apelacji i podnoszone w niej wątpliwości co do właściwego charakteru spornego zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) we W. w okresie od dnia 24 września 1976 r. do 14 września 1979 r. Dopuszczone dowody z

dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy z tego okresu jednoznacznie potwierdziły, że wykonywał on wtedy pracę w szczególnych warunkach na stanowisku maszynisty koparki. W konsekwencji Sąd Apelacyjny uznał, że trafnie Sąd pierwszej instancji przyjął, że wnioskodawca posiada ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach jak tego wymaga art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS do nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W toku postępowania przed organem rentowy udokumentował on bowiem 7 lat, 8 miesięcy i 20 dni pracy w szczególnych warunkach, a z niekwestionowanych w apelacji ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji wynika, że do tego stażu pracy należało zaliczyć również okresy zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 19 listopada 1980 r. do 11 stycznia 1981 r. (1 miesiąc i 23 dni), od dnia 12 stycznia 1981 r. do 31 grudnia 1982 r. (11 miesięcy i 19 dni), od dnia 2 stycznia 1995 r. do 30 lipca 1996 r. (1 rok, 6 miesięcy i 28 dni), od dnia 1 października 1996 r. do 16 stycznia 1998 r. (1 rok, 3 miesiące i 15 dni) oraz od dnia 16 lutego 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. (10 miesięcy i 15 dni), tj. łącznie 4 lata, 10 miesięcy i 10 dni, czyli razem z uznanymi przez organ rentowy okresami – 12 lat i 7 miesięcy. Zaś w spornym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) wnioskodawca pracował od dnia od dnia 24 września 1976 r. do 14 września 1979 r., czyli przez 2 lata 11 miesięcy i 20 dni. Zatem niezależnie od oceny zatrudnienia wnioskodawcy w ramach drugiego ze spornych okresów w Przedsiębiorstwie (...) we W. – (...) nr (...) od dnia 2 lipca 1984 r. do 15 lutego 1986 r., co wykluczył brak jakiejkolwiek dokumentacji pracowniczej z tego okresu, i tak posiada on ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Spełnił on zatem wszystkie warunki wymagane dla nabycia prawa do emerytury z art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok odpowiada ostatecznie prawu, dlatego też na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.